Ч. 284. Чернівцї, недїля дня 29. грудня 1896 (10. сїчня 1897) року. Ричник XII.

БУКОВИНА

ЧАСОПИСЬ для руских родин.
Виходить щодня кромі днїв по недїлях і сьвятах.

Редакция і адмінїстрация в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата 10 зр.

Запросини до передплати.

„Буковина“ в роцї 1897. буде виходити так само, як і минувшого року, що дня кромі сьвят і недїль. Ми постарали ся о добірний материял до фейлетонів і статий, і сподїваємо ся, що наші читателї будуть з ґазети вдоволені. Головну увагу звернемо на самоосьвіту; у формі популярній будемо подавати такі научні статї, котрі повинен знати кождий чоловік, коли хоче звати ся інтелїґентним.

У фейлетонах (заводимо два фейлетони) будуть друкувати ся між иньшим: три довші оповіданя:

Анни Сторожівни „Сестра Юлїя;“ Нестора Л — на „Зломані крила;“ О. Кобилянької „Некультурна;“ О. Я. Кониського „На Кримських виноградниках;“ О. Маковея довша повість п. з. „Залїсе“; оповіданя Вяч. Будзиновского (Сулима, Дїраві черевики і иньші) — меньших праць, які вже маємо в редакцийній тецї і які нам обіцяно, і не згадуємо.

Попри справи Буковини, якими передовсїм будемо займати ся, будемо інформувати наших читателїв і о подїях на иньших руских землях.

Числимо на моральну і материяльну поміч передовсїм буковиньских Русинів і просимо їх ширити всюди нашу ґазету.

Передплата та сама — 10 зр. Ті, що за минувший рік заплатили все, дістануть в сїчни перший випуск творів Федьковича даремно (7 до 8 аркушів). Той випуск буде за дві недїлї готовий. Дальші випуски творів Федьковича дістануть також цїлорічні передплатники „Буковини.“

ЗАМІТКИ.

Вже вийшов у Львові перший нумер ґазети *Руслан*, яка сего року буде виходити щодня. Ґазета складає ся із звичайних рубрик; статиї писані спокійно і поважно. Ми пригадуємо нашим читателям то, що ми писали в числї 280. про спільний народовско-москвофільский краєвий комітет виборчий, і додаємо тут слова *Руслана* о тім комітетї:

„Русини, каже *Руслан*, не счудували ся на вид заснованя сего комітету, бо їм було відомо, що вже послїдні вибори до сойму переводили ся спільними силами і заходами теперішних явних алїянтів. Оно і лучше стало ся, що давні тайні союзники розкрили карти заздалегідь перед виборами. Їх лучить один інтерес, то і чому би не іти їм разом? Оба союзники хотять іменно в новій радї мати своїх ориґінальних заступників. Москвофіли, перепавши радикально при виборах до ради державної (в 1891 р.) і до сойму (1895 р.) забанували відай вже за ареною полїтичною, а принципіяльні опозиціонїсти раді би при тій нагодї скріпити себе бодай чисельно. Права, брати участь в акциї виборчій, не може їм нїхто перечити. Відозва їх вправдї крихту баламутна, бо побіч „вольної волї виборцїв в ставляню кандидатів“ говорить: о „праві комітету: розглядати ся за відповідними кандидатами і їх потверджувати,“ але ся дрібна неконсеквенция гине в морю фраз на тему намiреного ущасливленя народу руского. Фразам тим можна би дати віру, як би фракция москвофільска не посїдала до тепер нїколи своїх заступників в тїлах законодатних. Але ся фракция заступала нарід руский і нашого селянина через кілька десяток лїт в соймі і радї державній та плоди дїяльности єї були не коньче обильні. Русини одержали за той час лише низшу ґімназию у Львові, позички безпроцентові на будову капітульних домів у Львові і Перемишли, банк рустикальний, „Заведеніє“ і субвенцию з рептільного фонду на „Науку“ Наумовича, субвенціоновану рівночасно Апухтіном, куратором учебного округа варшавского. Селяни наші одержали за той час (1882 р.) реґуляцию податку ґрунтового на основі рахунку „подвійної крейдки,“ а духовеньство зискало хиба те, що в 1874 р. голосами твердорусских послів ухвалено в радї державній закони полїтично-церковні, котрі сьвященика підчинили під кормигу властий полїтичних.“

Виходить на те, що й ми казали: галицкі народовцї не хотять допустити, аби москвофіли щезли з лиця руської землї, і хотять їх мати знову в радї державній і в соймі, де они вже були і нїчого великого не зробили.

* * *

Страшенне дикуньство виявив перед сьвятами *Галичанинъ*, посудивши першого нашого галицкого письменника І. Франка о вчинки, незгідні з єго характером і пересьвідченями. В справах полїтичних ми не у всїм були і є тої самої думки, що

МІЙ СОН.

Написав

ОРЕСТ БЕРЕЩАНИН.

Сьвятий вечер, — скоро лише перша зірка заблимала на небі, ми з братом засїли до стола, до сьвятої вечери. Та розмова якось нам не клеїла ся; такий звичайно говіркий, веселий мій брат сидїв нинї мов не той сам при столї, він сумно склонив голову на руку, задумав ся глубоко а з грудий єго що хвиля добували ся тільки жалісні зітханя. Я догадав ся зараз, яку думку сумну-невеселу мій брат думає. Колись, давно тому, було і в нас повно, було і в нас весело на сьвятий вечір, батько, мати, жінка брата, єго дитинка, все те жило, любило ся колись щиро між собою, а нинї, — нинї всї они померли, а лишили ся лише ми оба з братом, — хиба що ще і з нашим горем безконечним...

Смуток брата і мене вражав немило, я радий був, що ся така для нас невесела вечеря чим скорше закінчила ся і мій брат поклав ся зараз до ліжка. В комнатї лишив ся я сам і почав і свою думку думати, такуж саму тужну, сумовиту, як і в мого брата. От і сьвятий вечер, — гадав я собі. — днями, тижнями цїлими надїють ся, тїшать ся люди на сей день, до найкрасших хвиль в роцї єго зачисляють, — а менї, що-ж доброго, що радісного приніс сей вечер?... Сум, жаль, тугу і нудьгу — от і все...

Менї так тяжко, так болїсно нараз стало, що ледви я — що міг всидїти в моїй комнатї; цїлий жаль, вся болїсть, яка в грудях нагромадила ся, десь менї до гори, до горла підступала, неначе хотїла задавити... Я глянув на стіл і побачив фляшку з горівкою, заправленою медом; одна чарка за другою перелилась скоро крізь моє горло і справдї, менї полекшало...

Чи-ж справдї, почав я думати, я сам, одинокий на сьвітї?... Нї, мелькнуло менї нараз через голову, там далеко, в любім менї містї живе ще дорога менї громадка людий, що мабуть ще не забула на мене; є там люба менї кумпанїя, але є там ще щось дорожше для мене над сю кумпанїю: суть там темні, але може незглубимі очи, що лише й сьвітять для мене. І нараз на спомин сих дорогих менї осіб не знати де то і мій смуток подїв ся... На души так мило, так любо стало, як давно вже тому... Любі приятелї, незабуті очи! за ваше здоровлє підношу я сю чарку... Випив одну, випив другу і на серцю ще відраднїйше стало... Ах, коли-б я тепер мою кумпанїю побачив, коли-б я тепер „єї“ побачив! Цїла богата братова пивниця ледви чи вистарчала би на сей один вечер — коби то.., і менї знова так тужно стало за моєю кумпанїю, що я знова почав себе вважати дуже, дуже нещасливим. Я знова усїв в кутику канапи, підпер голову кулаком: а уста мої що хвиля бурмонїли: який я бідний, який я нещасливий на сїм сьвітї!...

І я примкнув поволи умучені повіки, і не хотїв нїчого вже більше бачити, про нїчо й не думати, — я хотїв лише спати, спати, щоби бодай на хвилю забути на своє горе, на свою журбу тяжку... І сон почав справдї до мене залицятись, — в кімнатї стало тихо, хоч мак сїй, лише старий годинник на стїнї вибивав безперестанно своє вічно однакове „тік, так“ а з кухнї доносились до мене тихі, сумовиті слова коляди „з бидлятком, ослятком най ся хоронить...“ Ся монотонна, так добре знакома менї ария і заколисала мене до сну. За хвилю я справдї твердо спав.

Нараз снить ся менї, що я дїйсно помер, якийсь хлопчик маленькій, з довгим, русявим волосячком прійшов до мене, збудив і приніс менї сю милу звістку.

— Ставай, козаче, — каже він менї любенько, — ти вже не маєш чого більше тут на земли шукати, ти вже вмер. Збирай ся, та ходи чим скорше зі мною.“

Я встав скоро, і скоро тілько почув, що я вже покійник, так тим утїшив ся, що з надмірної радости скоренько налляв дві чарки, тай подав одну мому провідникови. А хлопчина і не відмавляв ся, він скоро, з деякою навіть вправою, перевернув чарку, закусив кавалком торта, та ще і подякував менї любенько.

— Так у вас, на тамтім сьвітї, також не цурають ся сивухи? — спитав я мого товариша.

— Та оно властиво не вільно пити, — але як трафить ся нагода і нїхто не бачить, так чому...

п. Франко; ми заводили з ним нераз і остру суперечку, що було найлїпшим доказом, що єго партия і ми ідемо собі сво-їми дорогами, хиба що маємо деякі точки спільні, як і взагалї всї народовцї мають, а бодай повинні мати. А проте всю черновецку громаду Русинів незвичайно обурила новинка в *Галичанинї* п. з. „Туда стежка в горох,“ де читаємо на адресу п. Франка таке письмо, нїби прислане редакциї:

„Прочитавши в *Галичанинї* замітку о „Казеннім радикалї,“ д-рі Франку, а не найшовши в нїй поясненя, звідки взяла ся у него така несподївана і дивна переміна в єго дотеперішних поглядах, став я слїдити справу і дізнав ся о фактї, котрий з одної сторони кидає ярке сьвітло на характери людий, а з другої сторони на ріжні способи і стараня новоеристів, щоби втягнути впливових людий у свій табор. Звісно, др. Франко старав ся і не перестає старати ся о катедру на львівскім унїверситетї, однак не маючи иньшого способу, щоби добити ся цїли, звернув ся за протекциєю до п. Барвіньского, котрий і обіцяв єму помогти своїм впливом, в теперішних часах всемогучим. І справдї вдало ся п. Барвіньскому помістити д-ра Франка в пропозицию на ту посаду, однак під услівєм, коли він перемінить свою дотеперішну полїтику, поклонить ся в сьв. Юрі, і т. п.

Цїль осьвячує средства: рад-нерад рішив ся др. Франко вдоволити тим жаданям. Тим і поясняє ся виступ єго в Народнїй Радї против всякій згодї з москвофілами, дальше в звісній афері Товариства ім. Шевченка з редакциєю *Дѣла* і вкінци виступ єго в Kurjer-і lwowsk-ім, згідно з кореспондентами Czasu і *Правди* против спільного „русско-народного комітету.“ Др. Франко пішов ще дальше. Замітивши, що фракция Барвіньского і Вахнянина клонить ся до упадку, стративши довіре в народї, рішив ся він приняти ся словом і дїлом за ратоване єї (sic!) Яко голова радикалів, задумав він втягнути також своїх одномишленників в ту гру, представивши їм великі користи для своеї партиї в союзї з п. Барвіньским, при помочи котрого будуть в польско-рускім комітетї поставлені „радикали“ яко правительственні кандидати на послів до ради державної. Для задокументованя своїх намірів дїлом, поїхав він сам на „радикальне“ віче в Коломиї, і не допустив — не зважаючи на жадане народу — заявити вотум недовіря п. Вахнянину, щоби ратувати своїх союзників. Порозумівши ся зі своїми одномишленниками, перешкаджає він заявляти і на других вічах вотум недовіря згаданому послови. В мутнїй водї легко рибу ловити; так і др. Франко задумав збільшити партийні роздори, щоби тим способом здобути дві посади: унїверситетского професора і посла до ради державної. Таким способом починає ся ще новійший курс з д-ром Франком на чолї. Сумний то обяв, можливий тілько на галицкій Руси. Особисті інтереси ставить ся висше, як інтереси народу, котрого тілько обдурює ся лестними словами. Деморалїзация доведена до апоґея.“

До того письма додає *Галичанинъ* від себе, що „вільно д-ру Франкови, котрий грав доси ролю Катона, іти в Каноссу, лучити ся, з ким хоче, але не годить ся єму помагати до нищеня свого народу, за котрий він доси розпинав ся, а котрий нинї в єго очах не варт і миски сочевицї. Схаменїтесь — скажемо д-ру Франку словами Шевченка — бо суд буде!“

А що відкритя *Галичанина* мають бути нїби вірні, на то він находить потверджене в статях Kurjer-а lwowsk-ого і Słowa polsk-ого против Романчука. „От — каже — де zeszły się dwie Marysie!“ і кінчить свої подлі інсинуациї словами: „Поздоровляєм д-ра Франка з єго союзниками, але не завидуємо єму єго печальної ролї...“

Перфідия доведеня до апоґея! — скажемо ми на те. — Се чисто москвофільске лайдацтво! Коли-б ми лагіднїйшим словом назвали сей негідний поступок *Галичанина*, то не назвали би річи по імени. Ми тямимо дуже добре, як *Галичанинъ* і попередники єго в підлий спосіб писали про п. Романчука, поки він не піддав ся під їх опіку. Романчук був тодї у кацапів найбільшим зрадникем на Руси. Они так довго не щадили останних слів по ґазетах, поки в старого професора не вмовили, що він справдї великий грішник, поки не налякали єго пеклом. Він „навернув ся“ — і тепер уже кацапня вдоволена. Та найшли ся за те люди, як Франко, що й на будуче не хотять мати спілку з кацапами, — от через те й переслїдує їх і буде переслїдувати їх по своєму, по кацапски.

Ми навели сей уступ про Франка з *Галичанина* в дословнім перекладі, аби подати читателям сьвідоцтво моральности кацапской. Більше коментарів до него не потребуємо подавати; оно говорить і само найлїпше, що москвофіли варті.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 9-го січня 1897.

Іменованя. Фінансова дирекция в Чернівцях іменувала начальника уряду цлового Ю. Гольцдренґера официялом визшого уряду цлового, официялів Е. Мужика і Матвія Ґралека начальниками уряду цлового, официяла Гр. Гнїдого контрольором, К. Гонткевича контрольором, Л. Вольфа начальником, К. Ґрубера асистентом, Б. Опольского поборцем, Е. Маликевича і Й. Страту официялами, а практикантів І. Венчека і В. Жибачиньского асистентами цлового уряду.

Директор руху держ. зелїзних доріг у Львові п. Дейма покликаний до мінїстерства зелїзних доріг до Відня на місце мінїстерского

— Слава Богу! — подумав я і веселий уже надягнув скоренько оберок, насунув кучму на голову і ми вийшли на двір. Ледви ми минули наші будинки господарскі, як почали помалу підносити ся в гору, чим раз висше і висше. Менї така воздушна подорож дуже подобала ся, — я бачив з гори цїле наше село, неначе на долони, я чув і ріжнородні коляди, які підносили ся неначе разом з нами також все висше і висше, неначе справдї аж під сам престол Бога неба і землї... Але нараз прийшло менї на гадку, де мене поведе сей маленький хлопчина, — може лише до чистилища, або може вирост до пекла. І менї аж мурашки по спинї, — от треба чим скорше спитати ся, доки ще час і чмихнути назад на землю, хоть і як там тяжко було менї жити.

— А де ти мене поповадиш, моя дитинко дорога? — питав я дуже чемненько хлопчика.

— А де-ж би, козаче, як не просто до неба, — і то навіть до сего красшого, лучшого неба, куди лише вибрані приходять.

Менї неначе камінь з грудий спав: „Фі!“ засвистав я собі, „ади, а я думав собі на земли, що з мене не аби який грішник. Так видко, може в небі далеко більше гуманні і вирозумілі на блуди і промахи молодечі, як у нас на земли. Ех, коли-б я се був скорше знав, я би ще не так був собі на земли пожив! Так щож, за пізно вертати назад, коли я вже мертвець...

Запевнившись, що я не аби який угодник я знова став думати про мою любку та про мою дорогу кумпанїю, що на земли лишила ся. Щож я там в небі без них і робити буду... нї з ким нї побалакати сердечно, нї з ким і чарки випити. І я знова почав дивити ся на діл на землю, чи би як ще не вернути назад тамтуди. Маленький хлопчина зауважав се певно, бо нараз спитав мене здивований: — Ти, козаче, і не тїшиш ся видко дуже, що йдеш просто до неба; видко, тобі все таки чогось жалко покидати тамтой сьвіт...

— А справдї, братчику, ти вгадав мою думку, — яж полишив там моїх приятелїв дорогих, що їх так дуже кохав, що без них і в небі менї житя не буде — говорив я жалїсним голосом, але про свою любку замовчав, бо і не знав добре, чи угодникови божому про такі річи і думати випадає, чи нї.

— А котрі-ж то твої приятелї, козаче?

Я назвав їх по іменах.

— Так коли се ті, що ти їх назвав, то і не бануй за ними, за хвилю побачиш їх всїх, они ще перед тобою померли.

Я трохи не поцїлував хлопчика, почувши сю радісну вість. — А що-ж они роблять в небі? — питаю ся хлочика.

— А що-ж би? Те саме що і на земли, — чим там були, тим самим і тут суть і тим вічно будуть.

Я і віри не хотїв яти словам хлопця. — Та хиба в небі також є уряди, де би померші урядники працювали?

— А ти як гадав? Кождий сьвятий і є шефом свого департаменту і має під собою ще більше урядників, як на земли, бо і людий у нас, як сам добре знаєш, без порівнаня більше, як у вас.

— А хто-ж є шефом моїх приятелїв? — питав я ще мого хлопчика.

— Твої приятелї, козаче, самі дуже здібні і працьовиті урядники, тому й придїлено їх до департаменту першого, а шефом їх є сьв. Петро.

Я неначе й сам погордїйшав, почувши такі гарні похвали на мою кумпанїю, яких, нїгде правди дїти, на земли — хто знає — чи був би і дочекав ся коли. Ах, коби ще й мене дали там в небі під того самого шефа! І я попросив о те мого хлопчика. Він обіцяв менї дуже радо свою протекцию і я заспокоєний ішов уже гордий і веселий поруч маленького хлопця, та бажав собі лише, щоби чимскорше вже дістати ся до неба, до своєї кумпанї. В кінци ми опинили ся перед першим будинком небесним. Я глянув на таблицю і перечитав, що се фінансова дирекция для тих країв, у котрих померші належать до сьв. Петра.

— Я тебе поповаджу по всїх бюрах, що належать до сьв. Петра; але кого там і не побачиш, не займай єго нї словечком одним. В небі всяка балачка підчас годин урядових строго заборонена.

Я кивнув головою і ми ввійшли до першого бюра, що носило напись: „Бюро президіяльне і персональне.“ Я глипнув очима за перше бюрко і трохи не крикнув з радости. На вигідним фотели з довгим циґаром в устах сидїв собі мій щирий приятель з земскої кумпанїї, — на лївій стороні стола хустка від носа, не дуже то і чиста, на правій пушка з тютюном, а на верху на пультї тарілка з горячими ковбасками, хроном і булкою. На столї повно, грубим шпаґатом перевязаних актів, зовсїм так, як се і на земли бувало у мого приятеля. Він глянув на мене тужними, умученими очима і, показуючи на стоси актів, махнув лише розпучливо рукою.

радника Кинельта на шефа 5 департаменту (заграничний рух). Покликанє п. Дейми наступило в наслідок жалоби польского „Кола“ при буджетовій дискусиї, що в міністерстві комунікаций нема ані одного шефа — Поляка.

Заповіджені вечерниці почтового клюбу відбудуть ся не 10-го сїчня с. м., як було установлено, але 18-го сїчня с. р. в ґімнастичній сали при улици Йосифа точно о год. 8 вечером.

З Вижниці пишуть нам: Який наш нарід убогий, та як він потребує підмоги з кождої сторони видко по дїтях, що їх посилає той нарід до школи. Хлопцї і дївчатка бігають до школи лихо убрані і трясуть ся від зимна на цїлім тїлї. Закостенїлими рученятами не може відтак дитина писати в школї якої пів години, а часто зайдуть їй запари в теплім шкільнім воздусї і дїти аж плачуть з болю. Різдвяні сьвята, сей великий празник любови і добрих дїл приносить рік-річно для нашої убогої шкільної молодїжи якийсь хосенний дарунок: одному пару чобітків, другому сїрачину, або хоть кучму і др. Сего року зібрали панї Семанюкова і панї Танякова з правдивим пожертвованєм для ближнїх суму 75 зр. За ті гроші надїлено в школї під сьвятий вечір 25 убогих дїтий теплими частями одїня і тепер не будуть потребувати найбіднїйші школярники мерзнути підчас лютої зими. Най Бог винагородить доброту обоїх пань і кождого, що причинив ся датком до тої складки, а від нас, що були сьвідками того гарного торжества, най зволять приймити щиру подяку в імени обдарованих дїтий.

Коли буде гопкати в печінках Буковиньскихъ Вѣдомостей і компанії? На то прислав нам один учитель таку відповідь: „Гопкало би їм в печінках“, кляли „Б. Вѣд.“ учителїв. Але прокляли самі себе, бо очивидно не мають порядку нї в печінках нї в голові, коли на стілько бракує їм розсудку, що боронять учителям зійти ся. Тяжко учителеви, коли має в селї якого ворога, що належить до компанії „Б. В.“ „Такого ворога за дверї і з села! Нехай не керинить“, кличе справедливо дописуватель в ч. 278 „Буковини.“

Товариші! Яким способом далоби ся тих темних круків побороти, бо они противники не лиш Василївскої забави, але і всякої нашої працї, що веде нарід на дорогу просьвіти. Способів богато; але я хочу тут лиш один, але добрий подати. В моїм селї запроваджено сего року перший раз науку повтаряючу. Нїхто не знав, що то є. „От“, кажуть, „треба ходити до школи, та не знати по що, бо не від сегодня она, та знаєм, який пожиток з неї.“ З початку явило ся 7 хлопцїв а 2 дївчини. Сї подивили ся яка наука і на другий раз прийшло в двоє стілько. Але то було ще дуже мало, тож треба було ужити і помочи повітової ради шкільної. Наука повтаряюча удїляє ся два рази на тиждень; але одного тижня відпали через сьвята оба днї а другого тижня мав відпадати також один день. Гадаю собі коли так, то не пізнають слухачі, що то наука повторяюча, і постановив я, щоби утрачені днї надолужити. Правда, таку роботу мої груди не похвалили, бо почули, що то значить від 8 год. рано до 6 год. вечером працювати ними лише з перервами по $^1/_2$ год. в нездоровім воздусї. Але дїло стоїть тепер так, що наука повтаряюча має 57 слухачів, а межи ними 8 парубків, що ходять з власної волї. Коли-ж се число людий порозуміє через науку де-щось, а небавом стан; ть з них ґазди і ґаздинї, то питаю ся вас, милі товариші, чи будуть в селї ще мати місце наші вороги? Щезнуть, як дим!

Учитель.

Між братами. Молодший брат Адольф Ґронер, властитель бровару в Долїшнім Селї коло Мисleниць в Галичинї був заможним і ощадним чоловіком. Старший брат Йоахим Ґронер, властитель другого бровару, віддаленого о милю в селї Дрогинї був нерозважним чоловіком, що жив над стан і хотїв за помочию розширеня бровару і новочасних улїпшень витягнути з бровару більші зиски для своїх паньских забаганок. Але через те попав тілько в довги, з котрих не міг ніяк видобути ся. Звернув ся до молодшого брата о позичку, але той відказав єму рішучо, а навіть зірвав з ним спілку, яку мали на броварі в Долїшнім Селї. Отже дня 2-го сїчня приїхав старший брат до молодшого і коли стрінув єго на подвірю броваря, стрілив до него з револьвера. вицїливши в саму твар. Адольф упав, а Йоахим відійшов кілька кроків на бік і стрілив собі в уста. Самоубійник упав на місци трупом, а єго брат жиє ще. Адольфови застрягла куля в нарости, яку мав на лївій сторонї лиця і розплащила ся цїлком. Лїкарі виняли кулю і нема для него жадного небезпеченьства.

Три премієри одної опери на одній сценї виставили сими днями в Чернівцях. Сею щасливою новостию єсть опера дир. Гржімалього (Swanda dudak) „Walde der Dorfmusikant“ Перше представленє дали в четвер, на другий день руских сьвят для ческих краян, знакомих і приятелів дир. Гржімалього, в пятницю для музичного товариства і бувших учеників і учениць композитора а в суботу дня 9. сїчня для ширшої публики за вступом. Як видко, ся опера стала вже популярною, заким єї ще виставили, бо і на суботу розхоплено всї білети. Потреба лиш, щоби оправдала ті надїї, які на неї покладають всї, що знають високу музикальність і талант єї автора.

110 річницю уродин обходив М. Ц. Кон що жиє у Відни, а родом з Угорщини. Він єсть сином гандляря товару і різника тай сам працював за молоду в тім заводї. Підчас наполеоньских воєн покинув ремесло і пустив ся на вандрівку по краю. В роцї 1800 перепровадив Наполеона і єго штаб через цїлком дикі околицї Угорщини. Був два рази жонатий і має численне потомство. У Відни осїв в р. 1881. Старець має добрий апетит і чує ся здоровий, тілько ноги вже зачинають вимовляти довгу службу і він мусить ограничати ся в проходах на скромнє своє мешканє. Розмовляє цїлком розумно і навіть не пізнати по нїм того предовгого віку. Борода і голова єго покрита білим як снїг волосєм, а на твари зовсїм не богато зморщин. Старець має цїлком достовірне сьвідоцтво, що сьвідчить про єго незвичайно довгий вік. — При тій нагодї варто згадати, що недавно доносили дневники про одного чоловіка в Мексику, в Америцї, що жиє вже 130 лїт. Він мав 30 дїтий, з них жиє 9. Дивний сей випадок ще і тим, що Михайло Веяз, — так називає ся той нинїшний Метузалем — пив через цїлий вік богато горівки і через 109 лїт курить завзято тютюн.

Присмаки. Люди їдять ріжні річи. Одним смакує чорний хлїб лїпше від солодких тїсточок, другим чиста вода з кирницї лїпше від вина. Але є люди, що їм смакують дуже чудні річи. Египтянє любили дуже саранчу, як кажуть історики, а жиди навчили ся, коли були в них у неволи, їсти чосник. (Ну, чосник то ще не велике нещастє). Ріжні арабскі племена їдять ще і нинї парену сараньчу, або роблять з неї консерви з медом. Грекам за часів Перікля смакували дуже польні коники, а гусеницї тих коників уважали за найлїпші присмаки. В деяких сторонах Америки їдять люди пальмові хробаки, а в західних Індиях і на Мадаґаскарі найлїпшим їдженєм уважають кукли шовківницї та пявки. Припікають пявки на малих рожнах і любують ся їх знаменитим смаком, а приправляють їх ще ріжними корінями. На острові Цейльонї роблять приправу з пчіл, а на острові Яві ловлять мурашок, як знаменитий присмак для кухнї. Муравлї мають кваскуватий смак; тому і в нас робили давнїйше муравлиний сок, котрого уживали замісць цитрини до приправи потрав. Яванцї їдять з великим смаком або самі мурашки, або печуть їх з хлїбом. Доброго апетиту!

Спадщина по славнім винахіднику. Завіщанє Альфреда Нобля, винахідника і фабриканта динаміту, як доносять з Штокгольму, вже урядово отворене і містить такі постанови: Цїле майно, що виносить уже по покритю видатків около 35 мілїонів корон, має становити фонд зелїзний, від котрого проценти будуть подїлені на пять частий і в сей спосіб роздані: перша часть на найважнїйші відкритя і винаходи з области фізики та на найлїпші відкритя і улїпшеня в хемії, друга часть на найважнїйші винаходи в области фізіольоґії і медицини, третя часть за найлїпші твори лїтературні, четверта призначеня для тих, що найбільше причинили ся для справи удержаня мира. Старати ся о ті нагороди можуть всї труженники без ріжницї народностий.

Добрий початок богато значить; бодай так люди кажуть. Отже добрий початок в складках на Народний Дім на 1897 рік уже маємо. Вчера на іменинах проф. Стефана Смаля-Стоцкого зложили гостї 18 зр. 52 кр. (між иньшим п. адіюнкт Іля Семака дав 5 зр.). Не забувайте, буковиньскі Русини так само і в себе при забавах та гостинах зарядити складку! Бо хоть початок добрий, але конець дїло хвалить! Покажім що ми потрафимо!

Складки. На нашу бурсу зібрали при оказиї пп. Евфрозина Старчевска і Єлена Друкерова, жена д-ра Друкера, і Михайло Ронґуш — всї в Глїбоцї — разом 4 зр. 20 кр. П. Ів. Синюк учитель з Маморницї прислав 1 зр., п.

Менї жалко стало мого приятеля і ми скоро перейшли прочі бюра, не побачивши нїкого знакомого.

Тепер поведу тебе до суду — говорив менї малий хлопчина. Небавом увійшли ми до великої салї, де саме відбувала ся якась розправа. За столом сидїли поважні судиї, по обох боках прокуратор і адвокат. Я глянув на прокуратора і ледви повірив моїм очам, сеж прецї також мій товариш з кумпанії, сей високий бородатий. Ади, погадав я собі, на земли що йно до іспитів учив ся, а в небі вже і прокуратором став! Глянув й на адвоката — тай се знакома менї людина, се той молодий адвокат в окулярах, що то що йно розпочав свою практику адвокатску.

Знаєш кого тут судити будуть? — спитав мене хлопчина, — одного бідного студента, що ізза нещасної любови відобрав собі житє. Іде о те, чи дадуть єго до неба чи до пекла.

За хвилю дивлю ся, став мій знакомий прокуратор і почав говорити, — Панове судиї — каже. — Слів менї не стає, щоб відповідно описати сей страшний злочин, якого допустила ся от ся людина, котру ви незадовго маєте судити. Задля хвилевої, глупої пристрасти, яку люди на земли шумно назвали любовю, сей чоловічок поважив ся посягнути грішною рукою на своє власне житє, на найбільше добро, яким єго Пан неба і землї надїлив! Чиж ся мізерна людина, сей ідіот не мав навіть на тілько глуздів в голові, щоб пізнати сю неоспориму правду, що скоро лише єго одна якась нерозумна гуска перестане любити то зараз десять, сто, тисяч других жде нетерпеливо на него, а він потребує лише рукою по них сягнути?!...

Я й не чув дальше, що мій приятель говорив, мене неначе хто макоґоном по голові почастував. Чиж се справдї мій товариш сї слова говорить, сей сам чоловік, котрий на земли тут-тут трохи сам не зідїотів, задля одної дурної гуски, як він сам каже, трохи собі в лоб пальнув!? А ту нараз, я й не розважав більше, бо в тім піднїс ся молодий адвокат і почав боронити обжалованого. — Не вірте, панове судиї, словам пана прокуратора. Хто се говорить, сей нїколи і понятя не мав о тім сьвятім, небеснім чувстві, що люди цїлком справедливо назвали любовю. Чиж у кождого з вас, панове судиї, коли почуєте се слово, не затїпає ся сильнїйше серденько, мов би єго щось дуже миленьке любеньке заскобоче, заласкоче в грудях? О так, панове судиї, пригадайте і ви собі на ті давно минулї, а все таки красні, такі солодкі хвилї житя, коли ви також цїлим вашим горячим, молодечим серцем любити могли.

Я се слухав дальше, Боже сердечний! Зітхнув я лише з глубини душі. „Ти справдї незглубимий в своїх дїлах. „Отсей сам адвокат, що на землї з цїлого серця ненавидїв весь рід жіночий, що коли вертав раз з похорону і приневолений лише коротко їхати в однім возї разом з дамами, відхорував сю для него фатальну подїю тяжкою слабостию, — сей сам чоловічок боронить тут в небі завзято самоубійника з любови!... Чи може сї люди лише таїли ся на земли з своїми правдивими чувствами? Не знаю, тай не бажаю знати. Мій маленький провідник сїпнув мене за рукав і ми опустили салю розправ. В дверех чув я ще, як судженого що йно самоубійника увільнили від вини і він остав ся в небі.

(Конець буде),

Сидір Остапович учитель з Вижниці 1 зр., п. І. Павлюк 50 кр., п. учитель Кирилович з Шубранця 1 зр., Черновецка руска громада зложила при ріжних оказиях 16 зр. 50 кр. Разом зібрано в році 1896 на нашу бурсу **1484 зр. 11 кр.** Заряд бурси дякує сердечно всім добродіям, що на руску молодіж не позабули.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 9-го січня 1897 року.

Відень. Міністер внішних справ гр. Ґолуховский виїде 15-го січня до Берліна, щоби взяти участь дня 17-го січня при торжестві закону Чорного Орла.

Відень. В дальшім тягу дебати над буджетом приймили без зміни титул: „Міністерство фінансів.“ Палата приняла відтак титули: „Безпосередні податки,“ „Тютюн.“ Президент заявив, що має замір предложити на дневний порядок справоздане виділу буджетового з внесеня посла Руса про знесене ґазетного штемпля зараз по залагодженю буджету.

Відень. В прасовій комісиї предложив посол Рутовский закон про кольпортажу. Після неї булоб дозволено кождому викликувати, роздавати і продавати періодичні часописи за попередним зголошенем в місцевій полициї. Викликуване ограничало би ся тілько на ґаголовок письма. Виборчі картки і листи можна роздавати без жадної перепони. Провинни мали би карати ся від 5 до 200 зр., або арештом до 10 днів. Се предложене закона приймила комісия з додатком пос. Пацака, що підчас розписаних виборів можна також роздавати листи кандитатів.

Брест. Бельґійский паровець затонув недалеко від берга. У топило ся 13 моряків.

Памятайте на Народний Дім

в Чернівцях!

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$

Відходять	Поїзди поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.